

MOTIONER OCH UTLÅTANDEN

Arbetsmiljö

DAGORDNINGSPUNKT

nr 68-72

Innehåll

Dagordningspunkt 68	3
Motion nr 108 Angående Arbetsmiljöverket.....	3
Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 108.....	3
Dagordningspunkt 69	4
Motion nr 109 Angående gränsvärden för mjöldamm.....	4
Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 109.....	4
Dagordningspunkt 70	6
Motion nr 110 Angående hälsofrämjande vård	6
Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 110.....	6
Dagordningspunkt 71	7
Motion nr 111 Angående rehabilitering och anpassning på arbetsplatsen	7
Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 111	7
Dagordningspunkt 72	8
Motion nr 112 Angående översyn av praxis för hur försäkringskassan och arbetsgivare ska tolka rehabiliteringsansvaret.....	8
Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 112.....	8

Dagordningspunkt 68

Motion nr 108

Angående Arbetsmiljöverket

Från Livsklubben Barilla Sverige, Filipstad

De senaste åren har antalet arbetsplatsolyckor ökat och flera dör på våra arbetsplatser p.g.a. olyckor.

Tillsyns av Arbetsmiljöverket har blivit sämre för att Alliansen har dragit ner på deras anslag. Även om dagens regering har ökat anslagen något så sker det ännu för många olyckor på arbetsplatserna.

Vi föreslår att kongressen beslutar

Besvarad

att förbundet ska verka så att Arbetsmiljöverket får mer pengar till att anställa och utbilda inspektörerna

Avslag

att förbundet verkar för att Arbetsmiljöverket blir verksamma i varje län i stället för regioner.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 108

I motion 108 föreslår motionären

att förbundet ska verka så att Arbetsmiljöverket får mer pengar till att anställa och utbilda inspektörerna

att förbundet verkar för att Arbetsmiljöverket blir verksamma i varje län istället för regioner.

Alla medlemmar ska må bra på jobbet och inte heller behöva riskera att skadas eller bli sjuka på grund av bristande säkerhet i arbetsmiljön.

Det förebyggande arbetsmiljöarbetet och tillsynen ute på arbetsplatserna är viktigt. Det kräver att de förtroendevalda skyddsombuden har utbildning för sitt uppdrag. Det kräver också att det finns resurser så att Arbetsmiljöverket kan utöva tillsynen på ett tillfredsställande sätt.

Åtta år av Alliansregeringen innebar mindre resurser och satte tydliga spår i Arbetsmiljöverkets verksamhet. Det är något som nuvarande Socialdemokratiskt ledda regering vill ändra på. Arbetsmiljöverket har fått extra resurser redan från år 2015 och under år 2016 nyanställdes och utbildades 100 nya arbetsmiljöinspektörer.

Det viktiga är att det finns tillräckligt med resurser och tillräckligt många inspektörer så att Arbetsmiljöverket kan bedriva en bra verksamhet. Det kan inte vara förbundets uppgift att avgöra hur Arbetsmiljöverket ska organisera sitt arbete eller var kontor ska finnas.

Styrelsens förslag

att anse motion 108 första att-satsen besvarad.

att avslå motion 108 andra att-satsen.

Dagordningspunkt 69

Motion nr 109

Angående gränsvärden för mjöldamm

Från Thomas Wahlström, Polarbröd AB, Bredbyn

Besvär och sjukdomar uppkommer i andningsvägarna, det vill säga näsa och luftvägar, i ögonen och på huden. Mjöldamm ger besvär och i allvarigare fall livslång sjukdom. Jämförs bagare och övrig befolkning, löper bagare dubbelt så stor risk att drabbas av astma och tre gånger så stor risk att drabbas av eksem.

Gränsvärdet för inhaled mjöldamm är i Sverige 3 mg/m³.

Utvecklingen har gått framåt tack vare nya regler som bagerier har. Regler som man måste följa för att kunna få leverera produkterna. Men även nya föreskrifter i arbetsmiljölagen. Men mer måste göras! Vi blir svagare och mer känsliga av oss. Vi måste ha en renare och renare miljö att arbeta i för att inte bli sjuka. Gränsvärdet som var i "går" kan vi inte ha idag.

Jag föreslår att kongressen beslutar

Besvarad

att förbundet får i uppdrag att verka för att gränsvärdet för inhaled mjöldamm sänks ytterligare.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 109

I motion 109 föreslår motionären

att förbundet får i uppdrag att verka för att gränsvärdet för inhaled mjöldamm sänks ytterligare

Riskerna med mjöldammsallergi i bagerier har varit kända i många år och betraktas som en av de klassiska yrkesallergierna. De flesta vuxna med astma eller allergisk snuva har utvecklat besvären under uppväxten. Men ca 10 % av nydebuterad astma i vuxen ålder anses vara arbetsrelaterad. Vanliga luftvägsallergener i arbetsmiljön är bageridamm, hårdplaster, vissa pälsdjur och organiskt damm i lantbruksmiljö. Hur stor del av dessa som drabbats av bageridamm är statistiken otydlig med där siffrorna inte helt stämmer överens, sett till Försäkringskassan och AFA, men vi vet att medlemmar drabbas.

Den 1 januari 2001 infördes ett nytt gränsvärde i Sverige, 3 mg/m³ gällande inhaled damm i Arbetsmiljöverkets föreskrift "hygieniska gränsvärden". Gränsvärdet gäller som medelvärde under en åttatimmarsdag eller motsvarande. Arbetsmiljöverket har sedan konstaterat att bagerierna har svårt att klara gränsvärdet vid en närmare undersökning 2006. Mätningar utfördes på ca 60 bagerier varav nära 50 % överskred gränsvärdet och mer än vart fjärde bageri hade halter över dubbla gränsvärdet. Störst problem fanns inte oväntat i småbagerier och leveransbagerier, medan de större industribagerierna klarade mätningarna bättre.

Tanken med föreskriften kring gränsvärdet för mjöldamm är att skydda mot uppkomst av ny allergi. I praktiken är detta svårt på grund av stora individuella skillnader i känslighet hos befolkning. En person som redan

utvecklat allergi mot något ämne blir oftast så känslig att halter även långt under gränsvärdet ger besvär. Lägre gränsvärdet ger alltså ingen garanti för att inte bli sjuk av mjöldamm om du redan har någon annan form av överkänslighet. Positivt är att det går att skydda sig relativt bra mot sensibilitet genom god arbetsteknik och yrkeshygieniska förhållanden på arbetsplatsen, i kombination med teknik.

Teknikutvecklingen inom området har inte stått still, även om nu gränsvärdet gjort det under åren som gått, sett till senaste revisioner av föreskriften, 1 juni 2016. Det finns ventilationstekniska åtgärder för att minska exponeringen. Problemet är att det oftast krävs omfattande och kostsamma investeringar i förhållande till verksamheternas storlek. Arbetsmiljöverket har här konstaterat att problemen främst föreligger i mindre verksamheter hos mindre bagerier, vilka lever i en starkt konkurrensutsatt situation med små marginaler. Den direkta följden är att arbetsgivarna prioriterar bort frågan på grund av ekonomi. Arbetsgivarna vet sitt ansvar om att se till att verksamheterna efterlever satt gränsvärde. Anledning till deras handlande är inte acceptabelt.

Det spelar mindre roll att sänka gränsvärdet i en föreskrift om arbetsgivarna inte ens på långa vägar efterlever det som redan nu gäller. En direkt förändring går att få till genom att använda de verktyg som finns. Jobba på med ett bra systematiskt arbetsmiljöarbete, riskbedömningar, konsekvensanalyser, få till mätningar och utefter mätresultat även kräva rätt åtgärder och vara drivande i frågan. Med den nya tekniken möjlig blir effekten också högst trolig att exponeringen minskas till nivåer under nu satt gränsvärde.

Förbundsstyrelsen fortsätter följa att Arbetsmiljöverket även bevakar framsteg, nya rön gällande mjöldammsproblematiken liksom de gör kring övriga ämnen. Arbetsmiljöverket samverkar dessutom inför alla former av förändringar av föreskrifter med LOs Miljö- och arbetslivsutskott, där även förbundet representerar och uttalar sig kring sakfrågorna i den processen.

Styrelsens förslag

att anse motion 109 besvarad

Dagordningspunkt 70

Motion nr 110

Angående hälsofrämjande vård

Från Livsklubben Polarbröd, Bredbyn

Att en bra arbetsmiljö är en viktig del i sitt arbete kan nog alla skriva under på. I arbetsmiljöarbetet på arbetsplatserna så ingår det att driva ett förebyggande arbete för att uppehålla en fysiskt och psykisk god arbetsmiljö.

Därför så bör alla saker som kan vara hälsofrämjande för den anställde ingå i det vardagliga arbetet. Man ska inte förlora någon inkomst då man besöker hälsofrämjande vård.

Vi föreslår att kongressen beslutar

Avslag

att verka för att arbetstagaren ska ha rätt till besök hos hälsofrämjande vård under arbetstid utan förlorad arbetsinkomst.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 110

I motion 110 föreslår motionären

att verka för att arbetstagaren ska ha rätt till besök hos hälsofrämjande vård under arbetstid utan förlorad arbetsinkomst

Förbundsstyrelsen anser inte att en generell rätt till betald ledighet för besök hos externa hälsofrämjande vårdinrättningar vare sig är realistisk eller är önskvärd. Det förebyggande arbetsmiljöarbetet ska utgå från arbetsplatsen och de risker som kan finnas. Det kan se väldigt olika ut från arbetsplats till arbetsplats.

Finns det uppenbara risker i arbetsmiljön, fysiska som psykiska, är det där det förebyggande arbetet ska sättas in. Arbetsgivaren har ett långtgående ansvar för arbetsmiljön och redan idag kan vi med stöd i både lag och kollektivavtal kräva åtgärder.

Företagshälsovård ska anlitas om inte företaget har egen kompetens. Det kan gälla risker kring belastning, ergonomi, eller hur det förebyggande arbetsmiljöarbetet ska gå till.

Styrelsens förslag

att avslå motion 110.

Dagordningspunkt 71

Motion nr 111

Angående rehabilitering och anpassning på arbetsplatsen

Från Livsklubben Kronfågel AB, Valla

Personal som har varit anställda och arbetat på sin arbetsplats i många år som till exempel måste rehabiliteras p.g.a. att förslitningsskador eller annan typ av sjukdom/skador som leder till lång sjukfrånvaro och därefter måste börja arbetsträna för att kunna komma tillbaka till arbetet och till förhoppningsvis 100 %, bör få mer möjligheter att arbetsträna inom företaget. Det ska finnas mer krav på arbetsgivaren att hitta fler områden inom hela företaget att kunna rehabiliteras på.

Vi föreslår att kongressen beslutar

Besvarad

att verka med kraft för att arbetsgivaren skall få mer krav att hitta ett område inom hela företaget för personal att arbetsträna på.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 111

I motion 111 föreslår motionären

att verka med kraft för att arbetsgivaren skall få mer krav att hitta ett område inom hela företaget för personal att arbetsträna.

Arbetsgivaren har i lagen en mycket långtgående skyldighet att undersöka och pröva olika möjligheter vid rehabilitering och arbetsträning. Målet är att individen ska kunna komma tillbaka till sin arbetsplats och utföra arbete. Anställningsskyddet är särskilt starkt för den som är sjuk, så länge det kan påvisas att rehabilitering pågår och kommer att leda till full återgång till arbetet.

Det är viktigt att åtgärder sätts in tidigt när ett rehabiliteringsbehov uppstår.

Förbundsstyrelsen anser att nuvarande skrivningar i kollektivavtalen kring arbetsmiljön redan idag ställer krav på arbetsgivaren så som motionären efterlyser. Där framgår det tydligt att det ska vidtas åtgärder med möjlighet till omplaceringsmöjlighet när den egna arbetsuppgiften inte längre fungerar. Arbetsgivaren ska undersöka den anställdes arbetsplats eller driftsenhet för att se vilka åtgärder som behöver vidtas för att den anställda ska kunna återgå till sitt arbete. Om det inte är möjligt för den anställda att återgå till sina gamla arbetsuppgifter ska arbetsgivaren inrikta undersökningen på arbetsuppgifter inom en annan del av företaget eller inom andra driftsenheter.

Styrelsens förslag

att anse motion 111 besvarad.

Dagordningspunkt 72

Motion nr 112

Angående översyn av praxis för hur försäkringskassan och arbetsgivare ska tolka rehabiliteringsansvaret

Från Livsklubben Arla Foods, Kallhäll

Vi föreslår att kongressen beslutar att ge Livsmedelsarbetareförbundet i uppdrag att i de forum där Livs kan påverka - verka för:

Vi föreslår att kongressen beslutar

- Besvarad att** det skall krävas särskilda skäl för att försäkringskassan skall kunna neka att betala ut sjukpenning vid sjukskrivning av legitimerad läkare.
- Besvarad att** försäkringskassan ej skall ges möjlighet att sätta Lagen om anställningsskydd ur spel genom att kräva att försäkringstagare skall säga upp sin anställning på grund av sjukdom eller när det råder dåliga arbetsförhållanden.
- Besvarad att** försäkringskassan och arbetsförmedlingen skall åläggas att samarbeta med företag/arbetsgivare i rehabiliteringsärenden och fullfölja rehabiliteringsansvaret så långt att även sjuka eller skadade arbetstagare som fortfarande har sin anställning kvar, kan erbjudas omskolning till annat arbete på arbetsmarknaden eller om arbetsförmågan är så varaktig att sjukersättning/aktivitetsersättning skall utgå, utan att först behöva säga upp sin anställning.
- Avslag att** Livsmedelsarbetareförbundet tar denna motion och för den vidare som sin egen motion till LO:s representantskap och/eller LO:s kongress.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 112

I motion 112 föreslår motionären

- att** det skall krävas särskilda skäl för att försäkringskassan skall kunna neka att betala ut sjukpenning vid sjukskrivning av legitimerad läkare.
- att** försäkringskassan ej skall ges möjlighet att sätta Lagen om anställningsskydd ur spel genom att kräva att försäkringstagaren skall säga upp sin anställning på grund av sjukdom eller när det råder dåliga arbetsförhållanden.
- att** försäkringskassan och arbetsförmedlingen åläggas att samarbeta med företag/arbetsgivare i rehabiliteringsärenden och fullfölja rehabiliteringsansvaret så långt att även sjuka eller skadade arbetstagare som fortfarande har sin anställning kvar, kan erbjudas omskolning till annat arbete på arbetsmarknaden eller om arbetsförmågan är så varaktig att sjukersättning/aktivitetsersättning skall utgå, utan att först behöva säga upp sin anställning.
- att** Livsmedelsarbetareförbundet tar denna motion och för den vidare som sin egen motion till LO:s representantskap och/eller LO:s kongress.

Besluten Försäkringskassan tar grundas inte enbart på läkarutlåtanden till sjukskrivningen eftersom det inte är sjukdomen eller skadan som är i fokus. Det är arbetsförmågan som bedöms. Handläggarna tar inte helt eget beslut i ärenden utan har rådgivande läkare, vilket anlitas av Försäkringskassan.

Läkaren tittar över handlingarna inför bedömning när utförsäkring föreligger. Hur hanteringen ska gå till är reglerat. Alla beslut kan krävas att först omprövas igen av Försäkringskassan och därefter överklagas i förvaltningsrätten.

Försäkringskassan har inget med den arbetsrättsliga frågan att göra, menat specifikt lagen om anställningsskydd. Med bedömningen gjord att andra arbeten kan utföras är den sjuke inte längre sjuk med rätt till sjukpenning, sett till sjukförsäkringen. Försäkringskassan har bara skyldighet att informera om att sjukpenningen inte medges från dem längre. Det finns inget krav om att den som får detta besked måste säga upp sig. Försäkringskassan skriver information om att arbetstagaren ska återgå till sin arbetsplats och arbetsgivarens eventuella ansvar kring rehabilitering eller ställa sig till arbetsmarknaders förfogande, för att söka ny anställning på ett arbete den klarar efter arbetsförmåga. Att ställa sig till arbetsmarknadens förfogande har man rätt att göra utan att säga upp sig. Problemet med det är att med en anställning i grunden erhålls ingen rätt till a-kassa och rent ekonomisk blir situationen snabbt ohållbar. En uppsägning tvingas fram. En konsekvens som Försäkringskassans inte ska ta hänsyn till i bedömning som utförs.

Viljan om att parterna, arbetsgivare, Försäkringskassa och Arbetsförmedling ska åläggas samverka kring rehabiliteringen för en bättre rehabiliteringsprocess, finns skrivet i socialförsäkringsbalken. Där är det reglerat och uttryckt hur det kan och bör ske utifrån vissa tidpunkter sett till den sjukskrivnes situation. Det finns inget maktförhållande mellan parterna och de tar heller inte ansvar över varandras områden om hur samverkan sker i praktiken. Medlemmen har alltid rätt att kalla alla parter till samverkansmöte. Den rätten ska nyttjas när vi företräder medlemmar, speciellt om saker dras i långbänk och inget händer. Till detta finns en kompletterande lag vilket ger rätt till ledighet på grund av sjukdom för att kunna prova annat arbete. Det gäller som alltid att förbundet som organisation måste vara aktiva och ta tillvara de verktyg som faktiskt redan finns i lagar och inte allra minst våra egna kollektivavtal.

Sjukförsäkringen och rehabiliteringsprocesser fungerar eller inte fungerar är viktiga frågor för motionären, förbundet, likväl som LO. Men motionens attsatser är allmänt hålla, lite ostrukturerade och därför har förbundsstyrelsen valt att besvara dem. Frågorna är många gånger rent politiska och här ser förbundet vägen fram bäst gemensamt med LO för att få en starkare plattform till förändring. LO har uttalade väl formulerade krav inriktade direkt på rehabiliteringskedjan och kring sjukförsäkrings utformning. Förbundet stödjer här LO och har pågående arbeten i olika forum kring dessa frågor i sin helhet.

Styrelsens förslag

att anse motion 112 första, andra och tredje att-satsen besvarad.

att avslå motion 112 fjärde att-satsen.